

נייע יידישע צייטונג

די נייע יידישע צייטונג... מאנאט

דיא רעדאקציע... אונד אדמיניסטראציע

שנת תרמ"ג לפ"ק

Budapest, Donnerstag 2. November 1882.

ב"ה בודאפעסט כ השון.

דער אידונג בליבען וואללען... דיא איינלאדונגען... האטען אונטער אונד אדמיניסטראציע

פערשיעדע נייאוינקייטען... דער רערא בארא ביאטע... דער ריכטאמט אבנעאידעטע

דער אייניגען שהעטמייסטער דער דאוועלבסט שטא... ציאנטען פאנדורען נכט אין דיא לאנע וואר... דיא אונדווען איינצישטעללען אדער דיא מהעמער צו

וודענאהא אדנע ענדע! דיא אנטיעמייסטער קראואללע... פלאמין אין דען מאנאטען סעפטעמבער אונד אקט... טאבער פערשיעדענע ארשטאטען דעם פרעס

געשעפטסבעריכט.

פינסטער פרייווע.

געטריידע-געשעפטן פאן ווייזען וואר-
געטערן מעסטן צו מארקטן געבאכט דער פערקויפן וואר-
נומ. 140000 מעטער ווארדען פערקויפט.

קארן (נייע) 7.80-7.00 נולדען.
געשעפטסבעריכט 6.80-6.30 נול.
ווארע 7.00-6.80 נול.

קוק וויין (נייא) 5.30-5.00 נולד.
האפער 6.30-6.00 נולד.
רעסס קארן 13.25 נולד.

מעהל-פרייווע פער באללען צו 100 קילאגראם
אב בראפעט, נומ:
0 1 2 3 4 5 6 7 8 8 1/2

20.50 - 19.50 20 - 18.50 19 - 17.60 18.50 17.60 16.60 15.20 13.20 10.40
נולדען.

קליינע פינע 4.00 נול.
שפירטוס נייע מעטראדע אים קליינע 30.25
30.50 נולד. אלטע מעטראדע 33.25-33.50 נולד. פער
10000 ליטער פערענט.

אונשליס (הלב) 50.50-1.50 נול.
צוועטש קעגן סערישע פאס-ווארע פער אק-
פאכער-קאנצעטר 22.75 נול.

ריבאל דאפעלט ראפטיש 38.50 נול. פער 100
קילאגראם.

קנאס פערן אונארשע 17-17.50 נולד.
וויינשטיין 65-69 נול. יע נאך קוואליטעט
פערטראדע פארם 23.75 נול.

שאפס על ליל אין פאריזער וואגע ווארדען 15000
שטיק פערשידענע נאטונען פערקויפט. אונד צוואר
דייטשעאלליע 280-3.30 נול. פער פאר. בא. שקער
אונד באטא 145-155 נולד. טריקשע אונד טאנצאדאן.

שע 46-47 נול. סערישע 135 נול. קראפטישע אונד בא-
נישע 47-48 נולדען. פער 56 קילא - (אללעס פער 2
פערענט)

לעדער-געשעפטן קוה-הייס 6-10 קילאף
190-230 נול. איינמאל פערענטשע פערען פאן 10-14
קילאף 168-172 נול. צוויימאל פערענטשע פערען 16-18
קילאף 166-168 נול. דריימאל פערענטשע פערען 19-22
קילאף 163-170 נול.

הייסע ווי נאטורען פער 100 קי אונארשע קוה-
הייסע 108-110 נול. אפגעווישע טראקען 110-112 נול.
דאפטישע 10-11.50 נולד. קאלב-פערלע אונד קאפסע
210-215 נול. פער 100 קילאף.

לאטטא-ציעהונג פאם 28 אקט.

Table with 2 columns: אקט, פערענט. Values: 25, 38, 47, 61, 67; 82, 78, 9, 47, 66; 21, 10, 15, 68, 23.

אין אללען דיעזען בעצעהונגען צוגעאנגען זינד,
מיט זאגנפאלט אונד געוויסענהאפטניקייט פרייען.
וויאזוי רעגירונג וואו ווערדען איך דא דעלע-
נאציאנען בעמירט זיין. דא רוקובען אויף דא פל-
נאציעללע לאגע דער מאנארביע מיט דען רוקוב-
טען אויף דא מאכטשטעללונג דעם רויכעס אין
איינמאל צו ברענגען. איך רעכעט מיט אפערזוכט,
דאס דא דעלענאציאנען מינע רעגירונג אין אד-
דען איינמאל מיט איינזיכט אונד פאטריאטיזמוס
אונטערשטימען ווערדען. אונד אונד הייסע זיא אויף
דאס הערצליכסטע ווילקאממען!

מילא (א) אונטער דעם פאן אללען זייטען אן דען
קאנגי געריכטעטען גריקווישען זינד יענע דעם קא-
זערס אונד קאנגי פאנגן יאזוע. דעם קראפטי-
צען וואקסען אונד דעם קאנגי פאן איטאליע אין
בעזאנדערס הערצליכער שפאכע געהאטען. גרא-
טעס איינזיכען אין דיפלאמאטישען קריזען אונד
בעפערעטען אים קאנגיליכען האפען ערענט דא
טהאטזאכע, דאס דער רוסישע קאזער עם ביזער
אונטערלאסען האט. איינזיכען איינע קונדענען
אנלעסליך דעם מאדראטשלאנגס היעהער געלאנגען
צו לאסען. - וויאזוי מאן אים בעלגראד ווייטער מעל-
דעט, האבען זיך צום עמפאנגען דעם סענאטס הויך
דען קאנגי מילאן אויך רויכטיש אונד דא איינזיכען
דעם סענאטס אונטערהאנגען מיטלענדיג זיינע דע-
מאלגען מיניסטעריאטס אייננעפירען. דער קאנגי
זיעלט אן דא סענאטארען איינע בעדייטאמע אן-
רעיע אין וועלכער ער דא נאטורענדיקייט איינ-
טרעטען צוואסמענעוויקענס אללע דא אידענטי
ליעבעדיגען פארטייען אין סערישען בעמאנטע, דאס
סערישען לאטט. בארכא, דעסען קריזען אונד
אין ליגען אונד גענגער דער רעגירונג איינ-
בראכטע איינע ארטיקלע מיט דעם העפטיגסטען
שמאלינגען געגען זיא יעצטענע רעגירונג. ער פאר-
דערט דאס פאלק אויף מיט האפענענדיגאלט דא
הערשאפט צו פערזיכטען. דער רעדאקטער דעם
בלאטטעס איז פערהאפטעט, נון האט מאן אויך
דען ערסטען טראגרישער אייננעפערט. דא
אפערענט אים גראם, דא מאן ווייט, דאס הונטער
דיעזען איינזיכענדיגען ארטיקלע ניכט דער רעדאק-
טער אלליין, זאנדרען איינע גראסע פארטהייא
שטעהט, וועלכע זאלבע איינזיכענדיגע ווארטע
שויבען לאסט אונד אויף דען שטורץ דער יעצט-
גען רעגירונג מיט אללען מאגליכען מיטטעלן היי-
ארייטיעט.

פערטאטארישליכער רעדאקטער:
יקותיא הלוי לעדערער.

הער דא מיליטערמאכט ניכט מער נאטורע ויא.
דער בונדערייטער פאן פדעסבורג ערקלערטע
ווערער, דאס ער דא פערטאטארישליכע פיר
דא ווען אונד אידענטי ניכט איבערנעמען קאנגי,
ווען דאס מיליטער דא שטאמט פערלאסען זאל-
טע, אן פאלגע דעסען ערקלערטע דער לאנדעס-
קאממאנדירענע, דאס דא צוויי באטאליאנע מי-
ליטער פיר איינבעשטימטע צייט נאך אין פדעס-
בורג בלייבען זאללען.

דער קאנגי אונד דא דעלע-
ניר טען (א) ביים עמפאנגען דער דעלענאציאנע-
מיטלענדיג אטווארשע אונטער מאנאך אויף
דא אונטערע מאנארביע נאך אויסען זינד דא בעסטען.
ווי שטעהען צו אללען רעגירונגען אים בעסטען
פריינדשאפטליכען פערהעלטיסעט, אונד הייסע-
ציעל אונד דא ערהאלטונג דעם פרייענעס, עם
אויס אים געוונען, דא יעצטישע אונטערגעווישע
אם פערטיינע מיט דען אונטערען מעכטען פרייע-
ליך ביזלענען, אונד איינע פערשטענדיגונג היי-
בייזענדיגען. אונד קריגע אונד בלוטשענדיגעסען
אונד נור הויך דא וויזווייט אונד מעכטיגע דער
אונד בעפריינדעטען רעגירונגען איז עם געוונ-
גען, אונטער דען מעכטען איינע איינזיכטיגערע-
שטעללען, דא דעלענאציאנען האבען וויא אן
דאנקענען אונטערקענען דען בעמאנגען מינער דע-
ניערונג, דא מיליטערמאכט מינער מאנארביע אים-
צובינדען אונד צו פערשטערקען, אויך פארטיי-
טישע אונטערשטימען געמאלט פערוויינעט. פיר
דאס נעכטע יאהר 1883 ווירד איינע ערהאלטונג דער
אידענטישען מיליטער-איינמאלען ניכט נאטורע
זיין - דא איינזיכען וועלכע אים פערלאסענען
הערשטע אן דען וועלכען טהיילען באשטימען אן
דער הערצענאטויט אונד אין דאלמאציען ענטשטאנ-
דען ווארען, זינד הויך אונטערע ארמען נייערע-
געריקט ווארדען, עם ווירד אבער וועגען זייערען
דער אפגעטליכען אידענטי נאך ווערדען איינזיכער
צייט דא אונטערגעווישע איינער דאמערען קאלדא-
טענאצואל אין באשטיען אונד דער הערצענאטויט
נאטורענדיג זיין. - מיט דער אונטערגעווישע דער
אונטערגעווישע אים ווערען אונטערע מאנארביע אים צוואר
דער פאלקקאממענע פרייען אין יענער גענענד
נאך ניכט גאנץ הערענשטעללעט, עם זינד אבער
שאן צו דיעזעס צויעקען דא נעאייננעטעטען מאס-
רענען געטראפען ווארדען. אייננעטעטען געשיעהט
דא פערוואלטינג פאן באשטיען אונד דער הערצע-
נאטויט אויף אייננע קאסטען דיעזער לענדער אונד
ניכט אויף קאסטען דער מאנארביע. - דא דעלע-
נאציאנען ווערדען דא פארלאנגען וועלכע איהנען

Table with 2 main sections: 'פרוכטפרייווע דער קארנהאללע פאם 29 אקט.' and 'בוראפעסטער באווענונדע פאם 29 אקט.' Each section contains multiple columns of prices for various goods like flour, oil, and other commodities.

לאסען זיך אונטערשיידליכע אפסער, דיא בלאס אויף מאסלאוע קריענאוסוסוסונגען פטרנידעמ ווערדען. דיא הורכעסונגען אויך נור איינעם דייער פונקטע ווירד איהרע געזעלשאפט אונטער דיא וואלהעמענער דער מענשהייט ערהעבען. — זא ווינשע און איהגען נמשע פערריכטונג מאגע גאטמ איהרעם שטרעבען ווינען זענען געבען!

ל ע ג א צ י א נ א א ו נ א ר י ש ע נ ד ע ר
 ל ע ג א צ י א נ א א ו נ א ר י ש ע נ ד ע ר געסמריגען ויטצונג דער
 אינארדישען דעלעגאציען ווארדע אן אונזערען גע-
 מינזאממען אויסווערמען מינסטער מעדערע פרא-
 גען געריכטעט. דיא ער זאפארט בעאנטווארטמעטע.
 צויערט פראנטע מאן איהן, וויא דאס קאסטמ, דאס
 דער אימאליענישע קאניג אונזערען קאניג פאר 9 מא-
 נאמען צווישע אונד אונזער קאניג דייעזען בע-
 זוך נאך ניכט צוויקשואטמעטע. מאן קענטט דיא
 פינקליכקייט אונד האפליכקייט אונזערעם קאניגס
 אונד דעסטא מעדע וואונדערט מאן זיך. דאס אונזער
 קאניג דעס אימאליענישען מאנארכען נאך קיינען
 בעזוך מאכטע. — דיערויף אנטווארטמעטע אונזער
 אויסווערמער מינסטער: „ניכט עטווא אויס ער-
 קאלטונג דער פיינדישאפט צווישען דיא ביידיע הא-
 פט פאן ווינע אונד איהר אויף דייעזער געגענבויך
 אונטערבליבען, זאנערען ווינען דער שוועריגקייט
 דעם בעזוכעם זעלבער. אין ראם רעזודיען דער א-
 מאליענישע קאניג אונד דער פאסט. ביידיע שמע-
 הנין איינאנדער פיינליך געגענאכער; אונזער קא-
 ניג מיסמע אין ראם ביידיע נעמליך זאנאהל דען
 קאניג אימאליענס. אלס אויך דען פאסט בעזוכען,
 ווארדוך אבער נור אונגעמליכקייטען, זא זאנאר
 פערבייטערענען ענטשטעהען קאנימען. — צו דיא
 זען ווארמען דעם מינסטערעם פאנטע נאך משערנא-
 מאני פאלענדעס הינצו: „אונד דאנן דיא ווארהייט
 געשטאנען, בייא איינער רייע אונזערעם קאניגס אן
 אימאליען פריכטען וויר פיר דאס לעבען אונזערעם
 מאנארכען! זעלבסט אין טרייעס וואלפען דיא רע-
 וואליציאנערע איררעדעניסמען איינען מארד-פער-

לאסען זיך אונטערשיידליכע אפסער, דיא בלאס אויף מאסלאוע קריענאוסוסוסונגען פטרנידעמ ווערדען. דיא הורכעסונגען אויך נור איינעם דייער פונקטע ווירד איהרע געזעלשאפט אונטער דיא וואלהעמענער דער מענשהייט ערהעבען. — זא ווינשע און איהגען נמשע פערריכטונג מאגע גאטמ איהרעם שטרעבען ווינען זענען געבען!

אונד אין דער קעלשע פעלרייכט אויס ויא שאן זאנאר ער-
 פארען אונד פטרנידעמ.
 רעבעקא הארעט איהם מיט ענטשעצען צו פלאצט-
 ליך שיעס ויא איינען שרעקליכען שרייא אויס, ויא פאסטע
 דיא נעלאפענע פיסטאלע, אונד וואלפט אויף זענבאלד צו-
 שטיצען, וועלכער עס צו ערווארען שיען. דאך מיט איי-
 נעם מאלע ווענדעטע ויא זיך ווען.
 „ניין, (זאנטע ויא) ויא זאלטען נאך ניכט שטרעבען,
 ניכט אין דארף ריכטען, אבינדענס אויס ראוא אמ לעבען,
 אונד אין זיכערהייט. ניין, ויא אויס אויך ניכט בלינד, ויא
 וואללען מיך נור רייען.“
 „האללע אונד טיפול! (שייען זענבאלד) מעדען האסט
 דוא פיש-בלוט אין דיר! אבער ווייסט דוא אויך, וואס מיט
 דייענס פאטער געשעהן אויס. דען דוא היער אין אמעריקא
 גלויבסט?“
 רעבעקא ציטערטע, אונד אהנטע עטוואס פורכט-
 בארעם.
 „דיין פאטער א זוט ערמארדעט ווארדען, פאם וועלכען
 מאננע, וועלכער דיך געריכט אונד דייען שוועסטער בלינד
 געמאכט האט.“
 דאס מעדען שווערעטע אים נאנצען קארפער, ויא
 קאנטט זיך אויף אהרען פיסען נאנצען האלשטע, ויא פיעל
 אויף איינען שוהלע נייערע.
 „יא, (שפראך זענבאלד מיט שרעקליכעם לאכען)
 ער קאם צו מיר אין דאנציג אויף דאס שיפט, אים איינע
 שולד פאן 2000 טהאלער איינצוקאסטרען. אויך האסטע דא-
 סאלס קיינען פאנעננען געלד. אויך באט איהם נאך 4 וואנען
 גערולד צו האבען, אבער ער וואללטע ניכטס דאפאן וויס-
 טען. ווערנענד ער דיא רעכונגען אויס דער ברייטשאפט
 הערויסגאה, זאה און דרין איינע נאנצע פאסטע באנקא-
 פטען נאכט ווארע, זאה און דרין אבייא נאך איינע פאסטערע
 רעגענישע נאכט. אללע מאטראען שליעפען, אינד ויא

פארטויערן, ווען ניכט דיא רעגערונגען צוריקגע-
 האלטען ווערדען מיט איהרען אייגענדייערן ריכטונג.
 גען אונד איהרען אייגענדייערן דען לעבענסזאפט
 צור נאהרונג דעם איינערעטליכען קריענסבור-
 געטס אכצאפטען; זא מוס אין אללגעמיינער „קראך“
 איינטרעטען. — דאס איז זיכער. אבער וועלכע
 פראקטישע אבהילפע קאנן דאס געראהען זיין?
 זא זאנען: דאס שיעדסגעריכט זאל דען אויסשלאג
 געבען, ניכט דער קריגען. דאס איז ריכטיג אונד אין
 דער טהאט זעהר ווינשענסווערטה. אבער ויא זאלל
 מאן עס דענן אנפאנגען, דאסס דאס שיעדסגעריכט
 דען אויסשלאג געבען? דארין דייענט דיא שוועריג-
 קייט. געראדע יעצטע, וואך דיא העררען זיך פער-
 זאמעלן, אויס דען פרייערען אונד דיא פרייערעס-
 געריכטע צו פארדערן. שטריצט זיך דאס מעכטיגע
 ענגלאנד אויף דאס שוואכע געפילטע. אונד ווארום?
 ווייל עס דער וויללע דער ענגלישען נאציאן וואר,
 דאס מיט געפילטען קריגען געפיהרט ווערדען. אונד
 אויך ברוכטע ניכט אויס דייעזעם נייערען בעווייזע
 צו לערנען, דאס ווענען דער עהרגיין דער קאניגע
 איינע קוועללע דער קריגען איז. דער אייגענטיג
 דער נאציאנען דערען אנהערע קוועללע בעדייטעט.
 דיא ערשטערע קאנן מאן בעזייטיגען, וועגן מאן אין
 דיא רומפליקאמען יענעם וואקעליגע מאכעלישטיק
 ווירפט, דאס מאן קאניג נענטט. דאך ווער קאנן דיא
 מענשליכע נאטור ענדערן? ווער פערמאן דען בא-
 זען גייסט דעם מיליטאריסמוס צו לעהמען? אונד עס
 ניכט ועהר וויכטיגע אינטערעסען, דיא קום אונ-
 דערס אלס הויך דיא געוואלט דער וואפענענישליכ-
 טעם ווערערען קאננען, פארהלע מיך פאנעהיג, צו
 אריבער איינעם פראשאנע. דער דיא פראקטישע
 פערווערקליכע יענעם צויעלע פארדערן ווירדען דאס
 אויך פאם געריכטספונקטע דער מענשליכקייט ווינשע.
 פיעלרייכט ווע דען זא דיא ערוועסונג דעם קריענעם
 דורך שיעדסגעריכטע ניכט הורכעסונגען קאננען —
 אדער פיעלליכט דאך נור אין פאללען זא גערונגט-
 גיער קאנפליקטע, אויס דערענטווייללען עס ניכט דער
 מיהע ווערטה ווערע. וואס וואונטס איינעם קריענעם
 צו אנטערעסערען, דאס ויא אבער אריבער קאנ-
 נען, דאס אויס דיא מינדער הייפניען וועדערקערד
 דער קריגען; זיא קאננען ערוויכען, דאס דיא אונגא-
 סהיגע קריענע דורך דיא ציוויליזירטע ווערט אין באנן
 געלעגט, דאס דיא הויך דיא אונטערמיינליכען קריענע
 פערארזאכטען לידען געלינדערט ווערדען; עס
 ווירד איהגען פיעלליכט געלינגען, דיא וועלט דארין
 צו ברענגען, דאס ויא זיך ניכט לענגער איינצווינגען

נעאנט, אויך האסטע געלד צו יענער צייט זעהר נאסהן.
 — קריין, אויך איבערלעבט ניכט לאנגע דער שוואכע מאן
 וואר זעהר בארד איבערזעלשטיג, אונד סיף מינוטען שמע-
 טער פיעל אין זאק, וועלכער מיט אייזערנען קעפטען
 שווער געמאכט ווארדען אויס, אויס וואסער. אונד אין
 דעם זאקע לאג דיא לייכע דייענס פאטערס. אויך וואסעס
 אויך דיא צי 3 דאס געריכט צו פיררייכען, דאס ער
 נאך אפטיקא געפאלטען ויא. מאן גלויבעט עס אומזאכער,
 אלס ער דען ניכטלען טאנען איבער 25,000 טהאלער,
 וועכטלע צו בעזאהלען האסטע. אבער אין ווארהייט, האט
 ער דאס געלד שאן אין יענער בייפעשאפט ליינען געהאפט
 אונד שטאפט דאס עס זיינע גלויביכער (יא קרייטע נעבען)
 בעקאסטען זאללען, האבע אויך עס געקאסטען.
 דער קאפיטען האסטע ווערנענד דער נאנצען פורכט-
 בארען ערצעלהונג רעבעקא פאסט אינס געוויכט געזעהען,
 זיינע ווארעס ווארען שארף אונד שניידענד, אונד דיא דראן-
 גען ויא שארפע מעסערקלינגען אין דאס הערן דעם יונ-
 גען מעדענעס.
 „אלאז רעבעקא, (ענדעטע ער) אויך וואר עס דער די-
 נע נאנצע פאסיליע היינטמאדערס האט אויך שטעהע יעצט
 אין דייענער געוואלט. ווארום זאנענרעס דוא מיך צו טארטען?
 וויללסט דוא זיינען פאטער, דייען מוטער, דייען שוועסטער
 אונד דיך וועלכען ניכט ראכען? נעך ווען? זיך האבע דיך פיר
 איינע העלדן געהאלטען, אונד אים ענדע זעהען אויך, דאס ויא
 נור אין ווייב ביזס, געראדע זא ויא אללע אנדערע.“
 רעבעקא וואר איינער אהנמאכט נאה, זא וואס
 פורכטבארעס האט ויא ניכט ערווארטעט. אבער ווענען דער
 קאפיטען דארין געריכטעט האט, ויא דורך זיינע ערצעלהונג
 זא ווייס צו רייען, דאס ויא אויך דער שפעללע אן איהם
 ראכע געמקע, אונד איהן טארטען זא האט ער זיך אים כא-
 ראקטער דעם מעדענעס פאראן געקאסטען.
 (שלום פאלגט.)

דאס וואללען ויא ניכט פיר מיך טהון, ויא פרייען זיך אויף
 דיא האטע שטאפע, דיא מיך פירעכטן ווירד, פאה! וואס
 קאנן מיר געשעהן? האסטענעס דאס אויך 2 יאהרע געפענע-
 נים בעקאסטע, אבער ראגן וועהע איהגען! אייגען אונד איה-
 דעם פריישען פריינע! אויך ווערדע ויא פערפאלנען, אהנע
 הועט אונד אהנע ראסט, ביז אויך ויא פערניכטעס האבע, ויא
 אונד איהן.
 רעבעקא ווענדעטע זיך פאללער אבישיא ווען
 וואללען ויא מיך אין פירכט פערנישטען? (זאנטע
 ויא פערעכטליך) אויך פירכטען? דאס ווארע קעננע אויך נאר
 ניכט! מין בעשיטצער אויס טעכטער אלס ויא, אונד דער
 אויס דער פאטער אויס הומטעל, דער בעשיטצער אללער
 מענשען!
 זענבאלד קטרשטע מיט דען צעהנען.
 „רעבעקא, (זאנט ער דאן אהניש) וויסטען ויא
 וואך איהרע שוועסטער אויס?“
 „שווינען ויא! (רייען ויא צאנען) גערמען ויא ניכט
 דען נאמען מייער שוועסטער אין איהרען מונד.“
 „הא! הא! ויא וואללען עס ניכט הארען! איהרע
 שוועסטער בעשטעלס יעצטע אין דען נאסטען פאן געו-
 יאק, צערלומפט, בארפוס אונד הונגריג. דיא לייכע שיענ-
 קען איהר אויס מילידיען איינען ע ענט (קרייצער), וויל
 ויא בלינד אויס, אדער ויא אינען ויא פאן איהרער שוועל-
 לע ווען.“
 „בלינד! האוא אויס בלינד!“ ריען רעבעקא ענט-
 זעפט.
 „יא, בלינד! (אנטווארטעטע דער קאפיטען) אויף ביי-
 דען אויגען בלינד! אונד וויסטען ויא, ווער ויא בלינד גע-
 מאכט האט? דאס וואר אויך! אויך האבע איהר „אקווא מאך-
 רייד“ (אין ניכט) אויך איינען געפרייזט, אונד פאן
 דייענעם אייגענליכען קאן ויא ניכטס עעהר זעהן. אויך
 האבע ויא דאן אויף דיא נאסטע הויטמיניענאס אים רענען

בערנאך דא באמשאפט. נאך אבערמאלס הייבן נעכטען ערשען דער יודע ביא מיר אונד איך זאגן. מע צו איהם: ווערען דא סאלראמא זא ווערען איך זא צום אפציצער ערנענגען. נון פערלאנגען זיא איינען אנדערן לאדן. אויף אייניגע מיווענד גולדען זאלל עס אונס נכט אנטקאמען. - הערער נוכער- נער, אנטווארטיגע דער יודע, איך אכסע מיר מינען פארטוימוס (פאסטערלאנדסדיגע) נכט בעצאלען. מיט דיעזען ווארטען זאגן ער איין פא- סיער אים יונער ראקטאשע. אויף דעם יונע באאר- אויסלאגען פערצויכעט ווארען. דיעזע ליעס ער זיך פערניטען, זאגט נאחט ער נכטס אן. אלס עס נאך דער רעוואלוציאן רובבאר ווארדען. וועלכען דיענסט דער מאן דעם אונטארשישן הערער געלייטעטע, פלהטע ער זיך צו הווען נכט זוכער, דען עס דראפטען זיך דער נאלגען. ער פלויכטעט נאך לאנדאן. וואו אונטארשישע עמיראנטען דאפיר זאגטען, דאס דער מאן נאך אויסמארליען אים. וואנדערן קאנגע. זיטער איז קינע נאכריכט מעהר פאן איהם איינגעלאנגט.

(אויך בר עף פאן קאשוטא) איבער דא קר ענגע) אן בייסעל איז איין פיערענס-קאנגעס אבערהאלטען ווא- דען פאן פערטעמערן אללער לענדער. דאס בע- שפרעכען דיעזער הערן איז דאס דאסן געריכטעט, אום אן דער וועלט הרבצוועטצען, עס זאלען קיי- נע קריגע געפיהרט ווערען. אינשטאט מיווענדע איז אבער מיווענדע מענטשן הינשלאכטען צו לאס- סען. מאגע איין שיעדסגעדיכט איבער דאס שטריי- פיאגע ענטשידען. צו דיעזעס קאנגעדיגע האט מאן איך קאשוטה געלאדען. ער האט אבער דיעזע איילאדונג אבערגעקומען, אינעם ער פלויכטעט שרייבען אן דען בייסעלער קאנגעס ריכטעטע: מינע הערערן איך מוס איהנע נכט ערסט פער- זיכערן, דאס איך פאס הערצען גערע, דאסועלכע ציילע וועלכעס איך אנטשטיצען ווינשע. וועלכער בעזאנגענע מענטש ווירדע נכט זא ערשט ווינשע א זע עס דען נכט ענטשטיצליך צו זינען, וואו דא שטאמען אן קאטיצען אינעם וועלט ווער- דען, וואו דא לעבענס. זאשע דער בודער צור ער- האלטען פאן מיליאנען קאפער צעהלענדען אר- בעטן אבערצאפערן ווערען, איר דיעזע מיליאנען מענטשן ווערען אן איהרען שאנסען איהרען דער ארבייט ענטזאגען אונד צור אלגעמיינען שלאס- טעריא צום האלדענדיק דער פערטוימוס אבער- צעט. דיעזער צושאנד קאן נכט מעהר לאנגע

זיך נרגענטס פארשנדעט. ביא דיעזער געלעגעהייט נעכען וויר דא ערקלערונג אב, דאס דער תלמוד אבערהויפט נכטס פיינדעליגעס געגען בייסעטן ענטהעלט. - אב דא הערן אנטשעמטען זיך מיט דיעזער ערקלערונג צוהערעדען נעכען ווערדע איז פאנלך. * (קאשוטה איבער דען אנט- סעי מ' ט' ט' מ' ט' מ' ט' מ' ס' פאר איינען מאגען ווילטען מערערע הערפארראגערע מענגער אין מרין ביא לודוויג קאשוטה. דער עהעמאליע גובערנער לוד דא העררען צום שפיוען איין אונד אים לויפע דעס געשפרעכעס ווארדע איך פאן דען יודעהעמטע- הייען אן אונטארן געשפראכען. קאשוטה שפראך זינען מעפען אבישיא פאר דיעזעס אן דא מאדע געראטהענען וואהנזן אים אונד בעצויעטע דא אנטשעמטשע בעוועגונג אלס איינע פערווערלי- בע, וואציאל אונד פאלטיש צוועקלאזע. וואו אין יעדער אנדערער קאנפעסציאן, געבע עס אויך אין דער יוישען מענישען, דא זיך גענען געעמטן אונד געזעלשאפט פערניגהען, אונד דיעזע מוסען איי- צעלן געפאסט ווערען, וואו דא אנהענגער אנדע- דער קאנפעסציאנען, ווארוינטער קע בעבענד גו- טע אונד שלעכטע מענטשן נכט קאשוטה זאמען ווייטע: איך קאן איך מינע הערערן ווירדענדע ביי- שפיעלע דעם פארטוימוס יודישער אינארן אים דער צייט דעם בעפרייטאנטקייטעס ערצעהלען אונד איינען פאלל ווירל איך איך אויך אנפיהרען, אלס דא אונטארן אים יאהרע 1849 צום אנגרופע איבערזינען. האנדעלעט עס זיך איינעס מאגעס דא. וואו דער הארט בערראקעס בעזאגען קאמארנס דא נאכריכט צו זענדען, דאס איינע הילפס. ארמעע קאממט נוסער ראטה וואו טהויער, ווער מיט דיע- זער שוועריגען איינפאכע בעמירט ווערען קאנג- טע. ענדליך פארט זיך איין ווירל דעססען נאמען מיר ענטפאללען איז, דער זיך בערייט ערקלערטע קא- מאן צו ער זינען, און טרייבט אויף אין ענטשעל- בען דא ווארטע: עס קאמעס מאלד הילפע. קא- שוטה דיעזער קליינע שטרייפען פאפיר ווארדע אן איינע ווינשיגע נוסטקאסעל געשטרעקט. דא דער יודע אינטער דער צונגע פערבאנדען האלען אונד אים איינענליכע דער געפארט שולקען זאל- טע. דער מאן מאכטע זיך אויף דען ווען דא ער יעדאך נור דעם נאכטס צו מאדירען וואנשע. זא פערבראמעט ער דא נאכטע אים שילד אדער אים דיקטט. נאך הייבן נעכטען אונטארשישע ער- וואנדערונג ערדייכטע ער גלקליך קאמארן אונד אי-

ער האבע פאן פאלקאממען פערטוימוסווערדיגער זייטע דא נאכריכט ערהאלטען דאס זיך וויר רופט- רעכט אן עררעגירדיגער וויינע איבער אויך (שב- מאני) געייסערט האבע, אלס העמטע שימאני דא אנגעלעגעהייט ווירדש דאצו בעניטעט. אום אויף בילליגע וויינע דאס פאללע אייגענטום דעס גערענצ- באמען צו ערווערבען: ער וואר דארט פארדינען ענטפאלאסען. דר רופטעכט פאללעמליך צו אהר- פיינען דאס און פערטוימוס פערברייטעטע געריכט. אלס האבע שימאני ווינען געגען אויך מיט דעם שמאקע געשלאגען, איזט פאלש. דר רופטעכט איזט שטארקערעווענטאנט ארצט אים שפיטאל דער בארמהעריגען ברודער. ער וואר איינער דער- יעניגען פערטוימוס ברעכטליכען בירגער, דא ביא אויסברוך דער פערטוימוס קראוואללע איינען אויף. רוף אן איהרע מיטברונער מיטברונער ריכטעטען ווארן דא זיא אויפפארדערטען, דא ווע ער ווערען הערצושטעללען.

דיא קליידער דער עס מהער שאלימאשי) נאכדעם דא זאכפערשיטענד- גע ארצטע דר בעלען אונד דר גליק ערקלערטען דאס זיא צור אונטערזונג דער פלעקען אן דען אנ- געבלוכען קליידער דער עסהער שאלמאשי זיך דעם מיקרואסקאפעס (פערגראטערונגסלאז) בעדיע- נען מיסען אונד צור אונטערזונג דער פלעקען אויך וויסענשאפטליכע אפאראטע בענאטהענען. האט דער געריכטסהאף, וואו אונס מיטגעטהוילט ווירד דא איינצעלען קליידערשטיטע מיט ווינעס זענעל פערזעהען אן דאס בעמטשע לאבאראטאריאום דער אויווערזיטעט איבערזענדעט, וואו נון פאן דען גע- נאנטען ארצטען דא אונטערזונג פארטע זעמט ווירד.

(נידעמאן אונד יעלינעק) דא בידען ווינער פערדיגער האבען אן דען וויי- נער ציימונגען פאלענדע ערקלערונג ערנענען לאס- סען: אן דער אס. אקטאבער דער שטאטמע- פונדענען שווארצער ריכטעס פערטוימוס דאס אויף גרונד דער פאן קאלינג פערפאסען שריפט: דער תלמוד יודע' בעהווישטע ווארדען, דאס ציטאט, דאס דא בייסען הונדע, שווינע אונד עזעל וויינע, וואו אים תלמוד ענטהאלטען. דעם גענעאיכער ער- קלערען וויר אויף דאס ענישערדענטע, אום דא איינערונג ארליינען וועלכע איבערצעט אים דעם יודענפריידיגען כובע אוינעמענדיג'ס (גענעקטע ווענעהוס) אבערשייבען איזט אויף אוואההייט בערוהט. אינדעם איינע זאלבע שטעללע אים תלמוד

פאלליעטאן

דער יידישע הויורער

(12 טע פארטוימוסצונג)

דער מאן האט שווערע פערברעכען בענאנגען. זאנ- טע רעבעקא צו מאקס ווייטער, אלס ער נעגען דען קאפטיען ווינען רעוואלוציע ריכטעטע אבער נכט זיא האבען דאס ירעכט אריינבע צו אויסהוילען. נור נאכט אונד דא נע- עטצליכע ריכטער האבען דאס רעכט אויך צו בעשטראפען, אבער נכט זיא!

איך וואקס איינען רעבעקא, זאנשע מאקס, אינדעם ער זיך מיט דער האנד איבער דא שפיון שפרוך דא הא- בען רעכט. בינאהע האבע אויך מיר הויך דען צאָרן צו איי- נעם פערברעכען הוייטען לאססען. קאפטיען זענעאלד, איך ווילל זיא דען הערער דעם גענעטעס אבערליעפען. "הא! הא! לאכטע דער קאפטיען ווירל, אינדעם ער פלאַשליך אויך ווינערויסט איינע פיסטאלע אויס דער טא- שע צאן אונד דא נעגען מאקס גערנער ריכטעטע) דא וויללסט מיר דער פאליצייא איבערליעפערן, אבער צושאָר איבערליעפערט איך זיך דעם סאָדע!" מיט דיעזען ווארטען דריקטע דער קאפטיען ווינע פיס- טאלע אב, אבער אין העסטענער שלאג אויף ווינע האנד, דער פאן רוקווערשט נעקאממען איזט. נאב דער קובעל איי- נע אנדערע ריכטונג, וואו פלאַג צום פערטוימוס הויטס אונד דא פיסטאלע פיעל אויס ווינען הערערען. עס וואר רעבעקא, וועלכע דא דראגערע בעוועגונג דעם קאפטיענע נעוועהן, אונד אים לעפצטען איינענליכען אים דא פיסטאלע אויס דער האנד שלונג. זענעאלד ווענדעט זיך ערשראקען אום, הינטער אים שטאנד דאס מערכען, דאס מעסער וועלכעס מאקס פאל- לען געלאסען האט, דראָגער אן דער האנד האלטענער.

שענדלבער! (רישע ווא צונענד) דא ווארלען פער- ברעכען אויף פערברעכען הייטען! ווען איך נאך איינען פונקטן משלידען מיט איהנען געהאכט האבען אויך דער איזט יעטעם ערלשטען.

בעפאר זענעאלד זיך פאן ווינעם שידעקען ערהאלען קאנטע, האסטע איהן מאקס ביא דען ארמען געמאקס אונד מיט קרישטינע האנד באנד ער זיא איהם האסער דעם ריי- קען מיט איינע שפראַקען שונד, דער קאפטיען וועררעט זיך אים לייכטערקעפטען, אבער ענדליך איז ער דאך איי- טעריליענען. מאקס ווארף איהן דאן אויף דא ערדע ניע- דער אונד באנד איהם דאן אויך בידע פיסע פיעסט צו- זאסעטען.

רעבעקא, זאנשע ער יעטעס צו דעם מערכען האל- טען זיא הייר ביא איהם וואכע, איך קאמעס מאלד מיט דער פאליצייא צוויק, הייר אים מינע פיסטאלע."

XV.

רעבעקא'ס פאטער

רעבעקא זענטע איהרע ארמע איבער דא ברוסט, אונד שטעללעט זיך פאר זענעאלד ווין, ווא שריטע איהם פיעסט אים נעזיכט אבער נכט מער מיט וואלבעס נייט- מינען האסטע, וויש דער קאפטיען אן איהרע געוואלט וואר, ליעס עס איהר ערלעס הערין נכט צו, פיינדשאפט נענען דען בעווענטען נענגער צו טראגען. דא פיהלטע מיט- לידען מיט דעם אוניליקבען מאנגע דער זיך ועלכער איהר צו ליעבע פערניכטעט האט, פייליך וואר דיעזעס מייסלידען אויך מיט פערטוימוס נעמישט, איבער זיך אוינענליכעם בעהרען נעגען מאקס בעדינע, דער אויף איהרעס הערצען נכט פרימד וואר, דאס מושהינע זיכערע אויספארטען דעם יונגען מאנגעס, ווינע אנגענעהטע ערשיינונג, זא ווא דא בעווייזע דער היינעכונג אונד אויספארטעוונג פיר זיא, האט אויף רעבעקא איינע שיעפען איינערוק געמאכט. דער קאפי-

טען פערטוימוס אן טיעפעס פיסטען שווינגען, ער ווען- דעסע ווינע אוינען ווען ער קאנגעס דעם מערכען נכט אינעם נעזיכט ווערן.

"רעבעקא! זאנשע ער דאן פלאַשליך) וועהן זיא וואס איך פיר זיא לידע!"

רעבעקא אנטווארטעט נכטס.

"הא! (ער ער דאן שטענדליך) נכט אין הערין איהם עס וועלכעס זיא אן איהרע ברוסט טראגען. נכט אין געפיהרפאללע, מיטליידענעם הערין עס קאן נור אין שפיון ווין, איין קאלטער טהיילאחטסלאזער שפיון איך ווייס עס, דאס אלל מין כושטען אום איהר ערמארטען אומקאסט וויא, אבער אום איינעם פלענען אויך זיא אן, רעבעקא בינ- דען זיא נור פיר איינען אוינענליכען מינע הערער אויף, נע- בען זיא מיר דא פיסטאלע אונד איך ווילל ועלכער מין זאשע פאללע לעבען עררונגן. עס איז נכט דא שריכט פאר דא שווערע שפראַקען דא מיר עווארמעט, דאס מיר זא שידענען לאסט, עס איזט נור דא שטאנדע נעסאנענער צו ווין, געפלאנענער הויך דא האנד איינעם קאבען אונד איינער פיריא, דא שטאנדע אן אללער ליעסע מונד צו ווין, פאן 1000 טויזנען איינען אנגעשייט זי ווערדען רעבעקא לאסען זיא זיך ערשייטען, איך האבע זא פיעל פיר זיא געדולדעט, ערשליטען זיא אויך מיר איינע כושטען."

זענעאלד, אנטווארטעט רעבעקא נעכטען זיא הא- בען געלישטען אונד מיסען איהרע פאללע שפראַקע ערלי- דען, דען זיא האבען זיא פערדיעט. איהרע שפראַקע זאלל איהרע וואונג (כפרה) ווין, נאָשט בעהיטע מיר דאָס, דאס איך רשיינען זיין וואָלל, דא איהנען דא וואשע צום זעבלסטמאָדע אן דא האנד נכט, זיא האבען שווער נענען מיר נעזיכטען, איך פערציהע עס איהנען, אונד מאַנע אויך דער אלליישטע נאָשט עס איהנען פערניכען. "הא! (וויקע זענעאלד ווירל, אינדעם ער זיך טראַפּען ווינער געפסעסעלשען נליעדיען האלב אויסריכטעטע) אויך